

Перспективи подальших досліджень. Планується вивчення питання взаємозв'язку тактичної підготовки та змагальної діяльності в загальній системі управління підготовкою кваліфікованих спортсменів ігрових видів спорту.

Література.

1. Дорошенко Е. Сучасні методичні принципи оцінювання спортивної майстерності в баскетболі. /Е. Дорошенко //Теорія і методика підготовки спортсменів. - 2008. - №2. - С. 3-6
2. Костюкевич В.М. Контроль і аналіз змагальної діяльності в елітному футболі /В.М. Костюкевич //Фізична культура, спорт і здоров'я нації. - 2010. - №1. - С. 80-88
3. Костюкевич В.М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки. /В.М. Костюкевич. - Винница: Планер, 2006. - 683 с.
4. Лисенчук Г.А. Управление подготовкой футболистов /Г.А. Лисенчук. - К.: Олимпийская литература, 2003. - 271 с.
5. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. /В.Н. Платонов — К.: Олимпийская литература, 1997. - 384 с.

РОЗВИТОК БОРОТЬБИ ДЗЮДО НА ЖИТОМИРСЬКІНІ: МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

Валентина Кучерук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Резюме. У статті розглядаються питання зародження дзюдо на Житомирщині. Розповідається про перших тренерів-основоположників дзюдо на Житомирщині та їх вихованців. Надається інформація про дзюдоїстів високого класу, які увійшли в історію розвитку дзюдо і продовжують справу своїх тренерів у дитячо-юнацьких спортивних школах, спортивних клубах, педагогічному ліцеї, вищих навчальних закладах. У результаті дослідження встановлено, що на сучасному етапі дзюдо набуває великої популярності серед молоді Житомирщини.

Summary. The article examines the origin of struggle judo in Zhytomyr region. It is told here about the first coaches founders of judo in the Zhytomyr region and their foster child. There is also information about high-class judoists who entered the history of judo and continue the work of their coaches in youth sport schools, sports clubs, pedagogical lyceum and higher education establishments. As the result of our investigation it's found out that at present judo becomes increasingly popular among young people living in Zhytomyr region.

Актуальність. “Дзюдо – це шлях до найбільш ефективного способу використання духу і тіла. Суть дзюдо полягає в збагненні мистецтва нападати і оборонятися через наполегливі тренування, загартовуючи тіло і виховуючи волю”, – так писав Дзігаро Кано [3], виражаючи головний напрям своєї системи виховання.

За вченням Дзігаро Кано існують 5 основних принципів дзюдо, які є актуальними й сьогодні:

1. Уважно спостерігай за собою, обставинами свого життя та оточуючим середовищем.
2. Володій ініціативою в будь-яких починаннях.
3. Дій рішуче.
4. Знай, коли потрібно зупинитися.
5. Притримуйся середини між радістю та пригніченням, виснаженням та лінню.

На сучасному етапі дзюдо стає все більш популярним видом спорту і стрімко розвивається. Вчені вивчають і удосконалюють техніку і методику боротьби, історію

розвитку дзюдо, розглядають дзюдо як вид спорту та його роль і місце у розвитку сучасного олімпійського виду спорту.

Вивченню розвитку дзюдо присвячено багато наукових праць як вітчизняних так і зарубіжних вчених. Багато досліджень присвячено методиці розвитку і удосконалення швидкісно-силових здібностей у борців (Закар'яєв Ю.М. 1982); методиці організації тренування (Г.С. Туманян, 1984); способам навчання новачків боротьби дзюдо (Р. А. Пілоян, 1985-1988); пошуку методів підвищення змагальної надійності (В. М. Ігуменов 1992).

Останні наукові дослідження відображають особливості побудови навчання базової техніки дзюдо [4], основні положення багаторічного тренування борців [1,7], шляхи досягнення високого результату висококваліфікованих борців [6], методи удосконалення техніки дзюдо [8].

Але незважаючи на напрямки, які досліджують науковці, у вивченій нами літературі недостатньо приділено уваги розвитку дзюдо в Україні. Зокрема, відсутня інформація про розвиток боротьби дзюдо на Житомирщині.

У зв'язку з цим та з метою більш поглибленого наукового дослідження дзюдо на Житомирщині нами було визначено необхідність вивчення історії розвитку даного виду спорту як першочергової проблеми.

Мета дослідження – вивчити історію розвитку боротьби дзюдо на Житомирщині.

Завдання дослідження:

1. Вивчити та узагальнити наукову та спеціальну літературу з розвитку дзюдо в Україні.
2. Провести опитування тренерів з боротьби дзюдо щодо проблеми, яка вивчається.
3. Здійснити порівняльний аналіз отриманих даних.

Методи дослідження: вивчення й узагальнення наукової і спеціальної літератури, інтерв'ювання, педагогічне спостереження, збір інформації, порівняльний аналіз.

Результати дослідження. Уперше боротьба дзюдо як вид спорту в Україні визначилася ще в радянські часи.

У результаті дослідження встановлено, що боротьба дзюдо у Житомирі бере свій початок розвитку з 1974 року. До 1974 року активно розвивалася боротьба самбо, основоположником якої став Кофтин Юрій Йосипович (табл.1).

Одним із перших тренерів з боротьби дзюдо у Житомирі став Б.О.Ревнівцев – випускник Київського державного інституту фізичної культури.

У результаті активної тренерської діяльності Б.О.Ревнівцев підготував дзюдоїстів, які неодноразово ставали призерами та чемпіонами СРСР. З 1984 року (початок розвитку дзюдо серед жінок) з'являються перші перемоги і в жінок-дзюдоїсток. Так, Тетяна Ігнатчук стала першою призеркою СРСР 1986 року та разом з Ольгою Чорнокоз переможцями Першого Кубка СРСР з дзюдо.

З 1984 по 1990 роки Житомирські дзюдоїстки спортивного товариства "Буревісник" ставали багаторазовими переможцями Всеукраїнських турнірів і міжнародних змагань.

№ п/п	П.І.Б. тренера	Період тренерської діяльності (роки)	Вихованці	Рівень спортивної кваліфікації вихованців
1.	Кофтин Юрій Йосипович	1965 (самбо) - 1972	Борис Ревнівцев Михайло Левицький	МС дзюдо, Засл.тренер України. МС з дзюдо і самбо.
2.	Ревнівцев Борис Олександрович	1974-1991	Ігор Кесельман Анатолій Нестерчук Олег Гончар Віктор Горбатенко Василь Гришков Сергій Гавриченков Ігор Кудряшов Ельвіра Вагапова Інна Куца Михайло Лазарев Василь Абросімов Олександр Давиденко Ольга Чернокоз Надія Герасимчук Тетяна Ігнатчук Наталія Єфременкова	Засл. тренер України МС МС МС МС МС МС МС МС МС МС МСМК МС МС МС
3.	Гоферт Вальдемар Вальдемарович	1976-1991	Сергій Товчига Руслан Здоровець Володимир Вовнюк Генадій Дубовицький Михайло Соснов Олександр Трачишин Михайло Бережницький Валерій Демещий Михайло Виговський Микола Ізерський	Засл. тренер України МС МС МС МС МС МС МС МС МС МС
4.	Товчига Сергій Вікторович, Ізерський Микола Боєславович	1992 – до теперішнього часу	Зінаїда Тимченко Сергій Сидоренко Валентина Кучерук Кім Гордійчук Максим Супрунук Павло Венгловський	МС ЗМС МС МС МС МС
5.	Нефьодов І. Б.	1990 – до тепер. часу	Олександр Бабиц	МС
6.	Дмитренко С. Г.	1993 – до тепер. часу	Аліна Соколовська	МС
7.	Кудряшов Ігор Анатолійович	1991 – до теперішнього часу	Світлана Глібко Костянтин Бічковський	МС ЗМС

73

З 2005 року в Житомирі, щороку, традиційно проводиться Всеукраїнський турнір із дзюдо пам'яті Вальдемара Гоферта, який працював тренером з 1976 по 1991 роки. Він підготував багато спортсменів, які стали чемпіонами і призерами чемпіонатів СРСР, чемпіонатів України та Кубків України. Деякі з них стали Заслуженими тренерами України з дзюдо і працюють в дитячо-юнацьких спортивних школах та інших навчальних закладах на тренерських посадах.

Примножили спортивну славу Житомирщини дзюдоїсти високого класу: переможниця Чемпіонату Світу 2000 року серед студентів Зінаїда Тимченко; Валентина Кучерук – чемпіонка України 2006 року, срібна призерка Кубку Європи 2008 року (тренери Ізерського М.Б. та Заслужений тренер України Товчига С.В.); Сергій Сидоренко – Заслужений майстер спорту, бронзовий призер Параолімпійських Ігор в Пекіні (Заслужений тренер України Товчига С.В.); Максим Рудницький – срібний призер Кубку Європи 2008 року (тренер Нефьодов І.Б.). Успіхів у боротьбі дзюдо на Житомирщині досягла Соколовська Аліна – бронзова призерка Кубку Європи 2008 року (тренер – Дмитренко С.Г.).

На сучасному етапі рівень розвитку боротьби дзюдо на Житомирщині поступово підвищується. Так, сьогодні даний вид спорту стрімко розвивається у навчальних закладах різного рівня акредитації. Ведеться робота щодо створення профільного відділення з дзюдо на базі Житомирського обласного педагогічного ліцею, функціонують навчально-тренувальні групи у ДЮСШ та спортивних клубах міста. Крім того, на факультеті фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету ім.І.Франка функціонує група підвищення спортивної майстерності з дзюдо. У цілому у групах початкової підготовки міста займаються близько 120 дітей, у різних районах Житомирщини у ДЮСШ близько 600 юних дзюдоїстів.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено що боротьба дзюдо на Житомирщині бере свій початок із 1974 року ХХ століття

За даними ведучих тренерів із дзюдо на сучасному етапі спостерігається різке збільшення відсіву дітей на початковому етапі багаторічної підготовки у дитячо-юнацьких групах СДЮШОР та ДЮСШ дзюдо, що негативно впливає на результативність дзюдоїстів високого класу на різних етапах спортивної підготовки.

У результаті активної тренерської діяльності, на сучасному етапі рівень розвитку боротьби дзюдо на Житомирщині поступово підвищується.

Сторінку історії виникнення та розвитку боротьби дзюдо на Житомирщині відзначено славними іменами тренерів Кофтіна Ю.Й., Ревнівцева Б.О., Гоферта В.В., Товчиги С.В., Ізерського М.Б. та інших, які своєю майстерністю досягли вершин слави на чемпіонатах СРСР, Європи, світу та тренерській діяльності.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані як важлива інформація для подальшого вивчення історії розвитку боротьби дзюдо на Житомирщині та в Україні.

Подальші дослідження будуть спрямовані на вивчення проблем і перспектив розвитку дзюдо на Житомирщині.

Література.

1. Гаськов А.В. Теория и методика спортивной тренировки в единоборствах. – Улан-Удэ: Изд-во Бурят, гос. ун-та, 2000. – 271 с.
2. Йовими Осава. Традиции японского дзюдо. Токио. – 2001.
3. Кано Дзигаро. Кодокан Дзюдо. — Ростов н/Д: «Феникс», 2000. - 222 с.

♦ Фізична культура, спорт та фізична реабілітація в сучасному суспільстві ♦

4. Коблево Я.К. Зміст і послідовність навчання базової техніки дзюдо. - Улан-Удэ: Изд-во Бурят, гос. ун-та, 2001. - 280 с.
5. Опанащук И.П. Спортивная Житомирщина. Страницы истории. - Житомир: Полесье, 1996. - 288 с.
6. Ревнівцев Б.О. Путь к пьедесталу. -Житомир: Олесья, 1994. - 89 с.
7. Туманян Г.С. Спортивная борьба: теория, методика, организация тренировки. Учебное пособие. В 4х кн. Кн.III. Методика подготовки. - М.: Советский спорт, 1998. - 280 с.
8. Ямасита Ясухиро. Боевой дух дзюдо. (Уникальная техника мастера). — М.: «Гранд — Фаир», 2003. - 192 с.